

Handläggare
Susanne Pettersson
08-508 26 268

Till
Trafiknämnden
2019-06-13

Förbättrad vinterväghållning. Skrivelse till kommunstyrelsen från Karin Wanngård (S). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart

Fredrik Alfredsson
T.f. Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en skrivelse gällande förbättrad vinterväghållning av Karin Wanngård (S). I skrivelsen beskrivs brister i vinterväghållningen och behovet av en förbättrad vinterväghållning för gångtrafikanter liksom för cyklister. En rad förslag på åtgärder för förbättringar av vinterväghållningen ges i skrivelsen, dessa rör bland annat satsning på gångbanor liksom på cykelbanor, inventering av gångstråk, situations- och behovsanpassning, upphandling och medborgarinflytande.

Vinterväghållningen i Stockholm är en komplex verksamhet av industriell karaktär, med stora och tunga fordon som rör sig i en tät stadsmiljö med många människor. Vinterväghållningen generellt och för gångtrafikanter speciellt är beroende av ett flertal faktorer för att uppnå en god kvalitet.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 268
Växel 08-508 27 200
susanne.a.pettersson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Kontoret bedriver försök för att hitta metoder och material för en förbättrad vinterväghållning för gångtrafikanter. Målsättningen är att ta fram ett gångvägnät där denna förbättrade metod kan användas. Utgångspunkt tas i gångplanen för att tydliggöra prioriteringen av gångstråk, ett liknande arbetssätt som vid uppstarten av cykelsatsningen.

Det är av stor vikt att prioritering sker utefter mest nytta för skattemedel så att det inte skapas en förväntning om att all snö på stadens trottoarer ska smältas bort.

Trafikkontoret är medvetet om de brister som funnits i vinterväghållningen under den senaste vintersäsongen och har genomfört både en intern revision och en extern revision för att utreda vad som brustit för att kunna åtgärda bristerna inför kommande vintersäsong. Den externa revisionen har lett till att kontoret har polisanmält entreprenörerna för överfakturerings- och felaktig redovisning av fordon och laster vid utlastning av snö. Kontoret arbetar med de vitesförelägganden som ges entreprenörerna utifrån denna vintersäsongens brister i utfört arbete.

Den interna revisionen har lett till att kontoret har gjort en omorganisation för att renodla verksamheten. En särskild enhet har bildats som ska arbeta med vinterväghållnings- och barmarksdriften av stadens gator. Ett särskilt fokus kommer läggas på att utveckla beställarrollen, att tydliggöra processer och arbetssätt samt att förbättra kontroll och uppföljning av entreprenader.

Remissen

Trafikkontoret har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en skrivelse gällande förbättrad vinterväghållning av Karin Wanngård (S). I skrivelsen beskrivs brister i vinterväghållningen och behovet av en förbättrad vinterväghållning för gångtrafikanter liksom för cyklisterna, bilaga 1. Remisstiden sträckte sig till och med den 4 april 2019, kontoret har dock fått förlängd remisstid till och med fredagen den 14 juni 2019.

I skrivelsen föreslås kommunstyrelsen att;

Uppdra åt trafiknämnden att med start i februari göra en motsvarande satsning på snöröjning för fotgängare som med prioriterade driftåtgärder för cykel.

Skyndsamt inventera vilka trottoarer och gångbanor som går att sopsalta och där effekten av framkomlighet för fotgängare bedöms som störst för att prioritera dessa initialt.

Förbättra stadens förmåga att situations- och behovsanpassa snöröjningen för fotgängare under de kommande åren exempelvis genom att göra upphandlingar som medger förändrad verksamhet i takt med teknikutveckling. I den mån upphandlingsregler sätter hinder i vägen för detta ska staden pröva att etablera verksamhet i egen regi som bättre möter stadens behov.

Pröva modeller för ett ökat inflytande för stadsdelarna över den lokala snöröjningen för att brister snabbare ska uppmärksammas och för att hela staden ska få en bra framkomlighet.

Meddela trafiknämnden att det finns medel att disponera ur centrala medelsreserven för att förbättra framkomligheten för fotgängare under senvintern 2019.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Vinterväghållningen i Stockholm är en komplex verksamhet av en industriell karaktär, med stora och tunga fordon som rör sig i en tät stadsmiljö med många människor. Vinterväghållningen generellt och för gångtrafikanter speciellt är beroende av ett flertal faktorer för att uppnå en god kvalitet, t.ex. parkeringsregler, möblering av trottoarer, uteserveringar, olaga uppställningar m.m. Även sådana faktorer som taksnö och isbildning från fastigheters stuprör påverkar kvaliteten på vinterväghållningen för gångtrafikanterna. Hur staden byggs, hur behovet av bortforsling av snö ser ut, samt vilka bredder och beläggningar gångbanor spelar också roll. Den här komplexiteten ger förutsättningarna för vilka åtgärder som krävs för att uppnå en kvalitetshöjning. Även den ökade kostnaden för kvalitetshöjningen är en faktor som måste beaktas i förhållande till budget.

Trafikkontoret arbetar för att hitta metoder och material för en förbättrad vinterväghållning för gångtrafikanter. Under säsongen 2018/2019 utfördes ett försök på ett tiotal gator på Norrmalm där metoden sopning och saltning testas. Två maskiner arbetade tillsammans på de utvalda gatorna varje natt (sju nätter i veckan) och vid snöfall. Detta krävs för att hålla samma standard som på

cykelbanorna som sopsaltas. Upphandlingsregler utgör inget egentligt hinder för tester av nya metoder och maskiner.

Gångbanemaskin genomför sopning och saltning av trottoar i en komplex miljö med många hinder.

Gångbanemaskin genomför sopning och saltning på plattbelagd trottoar bland fotgängare.

Kontoret avser att, på samma sätt som för sopsaltning av cykelbanor, successivt ta fram ett gångvägnät där denna förbättrade metod kan användas. Utgångspunkt tas i gångplanen för att tydliggöra prioriteringen av gångstråk, ett liknande arbetssätt som vid uppstarten av cykelsatsningen.

Sopning och saltning av asfalterad cykel- och gångbana på prioriterat cykelstråk..

Ca 15 mil gångbana sopsaltas redan i samband med att cykelbanor sopas och saltas.

En strategi för att optimera vinterväghållningen för gångtrafikanterna och skapa störst nytta samtidigt som en hållbar ekonomi kan uppnås är att använda den förbättrade metoden på de gångstråk där många människor rör sig.

Det är av stor vikt att prioritering sker utefter mest nytta för skattemedel så att det inte skapas en förväntning om att all snö på stadens trottoarer ska smältas bort.

Trafikkontoret anser att prioriteringsgrunden bör vara samma för gående som för cykel dvs det är främst prioriterade stråk och mängden gående kopplat till målpunkter som kollektivtrafik och centrumplatser med samhällsnyttor och servicefunktioner som prioriteras.

De upphandlade entreprenörernas kontrakt är i stort sett uppbyggda på samma sätt oavsett om det är trafikkontoret eller en stadsdelsförvaltning som upphandlar. När ett visst kriterium är uppnått ska entreprenören starta arbetet och det ska vara klart inom en viss tid. Staden som helhet består av olika typytor, såsom exempelvis parkvägar, trottoarer, cykelbanor och bussgator. På dessa typytor ser kriterierna ofta olika ut eftersom förutsättningarna är olika.

En resa innefattar oftast flera stadsdelar och flera typytor. Trafikantgrupperna kan också röra sig olika även om målpunkterna skulle vara desamma. Stadens uppdrag är att säkerställa resandet mellan målpunkter. Genom en god samverkan inom staden, mellan förvaltningar och övriga aktörer ökar möjligheterna till en god kvalitet för resenären under hela resan. Kontoret har för avsikt att formalisera samarbetet med trafikförvaltningen ur ett driftperspektiv med fokus på framkomlighet för kollektivtrafiken vintertid.

Trafikkontoret är medvetet om de brister som funnits i vinterväghållningen under den senaste vintersäsongen. Kontoret har genomfört både en intern revision och en extern revision för att utreda vad som brustit för att kunna åtgärda bristerna inför kommande vintersäsong. Den externa revisionen har lett till att kontoret har polisanmält entreprenörerna för överfakturering och felaktig redovisning av fordon och laster vid utlastning av snö. Det pågår ett arbete där samtliga driftkontrakt går igenom för bedömning av viten utifrån säkerställd data med GPS-spår.

Den interna revisionen visade på brister i uppföljningen av entreprenörernas arbete och kontoret kommer arbeta med att förbättra och förstärka kontrollerna genom att se till att avtalsuppföljning sker lika genom ett enhetligt och systematiskt och strukturerat arbetssätt. Kontoret arbetar också med att förbättra upphandlingarna av driftverksamheten, både när det gäller kravställning och när det gäller vitesförelägganden vid av entreprenörerna bristande utförande. Revisionen har också lett till att kontoret har gjort en omorganisation för att renodla verksamheten. En särskild enhet har bildats som ska arbeta med vinterväghållnings- och barmarksdriften av stadens gator. Ett särskilt fokus kommer läggas på att utveckla beställarrollen, att tydliggöra processer och arbetssätt samt att förbättra kontroll och uppföljning av entreprenader.

Trafikkontorets förslag

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Slut

Bilaga 1: Skrivelse gällande förbättrad vinterväghållning i Stockholm.